виробництві» : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінарів (м. Полтава, 16-17 березня 2023 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 310-311. URI: http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/20924

3. Школяр С. П., Шпильовий В. Д. Формування в майбутніх менеджерів здатності до управління інноваційними проєктами // Витоки педагогічної майстерності: журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2022. Випуск 30. С. 184-191. URI: http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/20229.

НООСФЕРНА МОДЕЛЬ ПІДПРИЄМСТВА С.С. АНТОНЦЯ (1935-2022) – ПРИКЛАД ВТІЛЕННЯ ІДЕЙ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО В АГРОСФЕРУ

Писаренко В. М., Писаренко П.В., Самородов В.М.
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Серед справжніх послідовників В.І. Вернадського у сприйнятті його ноосферологічних постулатів була діяльність відомого аграрія Героя України Семена Свиридоновича Антонця (1935-2022) [1,2,4]. Засноване ним ПП «Агроекологія» на Полтавщині стало найкращим прикладом пророчих слів В.І. Вернадського про те, що «Біосфера неминуче перетвориться в ноосферу, тобто сферу, де людський розум буде відігравати домінуючу роль в розвитку системи «людина-природа» [3].

Створена багаторічними зусиллями С.С. Антонця ноосферна модель функціонування господарства будується на одному теоретичному узагальненні В.І. Вернадського, а саме на його вченні про живу речовину. Адже максимальному її накопиченню та розвитку підпорядкована уся діяльність згаданого підприємства [1,2,4].

З огляду на це, наведемо головні складові ноосферної моделі запровадженої С.С. Антонцем:

- У сівозмінах багаторічні бобові трави складають 25-27%
- Мілкий обробіток грунту на глибину 4-5 см без обертання скиби становить основу землеробських технологій
- Внесення органічних добрив здійснюється обруч із використанням сидеральних культур
- Застосовується низка екологічно безпечних агротехнічних заходів
- Використовуються мікробіологічні препарати
- Впроваджується комплекс сучасних сільськогосподарських машин та механізмів, надто для боротьби з бур’янами.

При впровадженні цих складових підтримується позитивний поживний, водний і фітосанітарний режими.

Все наведене сприяє розвитку мікробіоти. Вона стає головною рушійною силою усіх обмінних процесів, які відбуваються у грунті. І таким чином він за словами В.І. Вернадського, являється місцем «найвищої

геологічної енергії живої речовини, найважливішою за своїми геохімічними наслідками лабораторією, в якій відбуваються біохімічні процеси» [3].

Таким чином формується потужна мікориза. Вона при будь-яких змінах погодних умов виступає надійним медіатором регуляторних процесів. Узгодженості позитивного впливу грунтового біому на розвиток рослин надає те, що у ПП «Агроекологія» вже 45 років поспіль не використовують пестицидів та мінеральних добрив [1,4].

Окремо слід визначити, що постійний рослинний покрив полів (основні культури, проміжні культури, сидерати), збільшують засвоєння з повітря вуглекислого газу, що зменшує кількість парникових газів в атмосфері.

При впровадженні системи на рівні високої рентабельності виробництва вона забезпечує збереження біосфери планети, здоров'я людей та отримання екологічно безпечних продуктів харчування і сировини, як рослинництва, так і тваринництва.

Таким чином, ідеологія гармонійного з навколишнім середовищем органічного землеробства, базується на знанні законів природи. Неосферні принципи С.С. Антонця через це набули визнання, авторитету і пошани аграрної спільноти не лише України, а й світу [2].

Ще у 1931 році, 68-річний В.І. Вернадський записав у своєму щоденнику пророчі слова: «Царство моїх ідей попереду». Як бачимо, він не помилився, наполегливістю та цілеспрямованою діяльністю С.С. Антонця вони впроваджені у життя. Цікаво і символічно, що це сталося саме на Полтавщині. Адже тут Володимир Іванович вперше сформулював ідею про живу речовину».

Список літератури

1. Антонець Семен Свиридонович життєвий шлях та його система органічного землеробства/ В.М. Писаренко, А.С. Антонець, Г.В. Лук'яненко, П.В. Писаренко; наук.ред. В.М. Писаренко. Полтава. 2024. 155 с.
2. Бентежний талант хлібороба: штрихи до портрета агроеколога Семена Антонця/ уклад. : В.М. Самородов, С.В. Поспєлов, наук. ред. В.М. Самородов. Полтава: Дивосвіт. 2010, 234 с.
3. Вернадский В.И. Научная мысль как планетарное явление. М.: Наука. 1991, 271 с.
4. Поспєлов С.В. Втілення ідей В.І. Вернадського в системі органічного землеробства Семена Антонця. В.І. Вернадський та науково-освітня аграрна Україна: Матеріали засідання Президії НААН, присвячені 160-річчю від дня народження (Київ, 11 жовтня 2023 р.). К. С. 65-70.

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ НООСФЕРИ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

Піщаленко М.А., Логвиненко В.В., Перепадченко Т.О.

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава